

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра статистики, обліку та аудиту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Оксана НЕСТЕРЕНКО

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

дисципліни «Методи класифікації даних в пакеті Statistica»

для студентів _____ денної (заочної) форми навчання

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський)

галузь знань _____ 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність _____ 051 «Економіка»

освітня програма _____ «Бізнес-аналітика та міжнародна статистика»
_____ «Економічна аналітика та статистика»

Розроблено:

д.е.н., професор, професор ЗВО кафедри статистики, обліку та аудиту

Корепанов Олексій Сергійович

2024/2025 навчальний рік

ЗМІСТ

1. Робоча програма навчальної дисципліни;
2. Методичні рекомендації для виконання курсових, лабораторних, практичних, самостійних робіт тощо;
3. Приклади завдань семестрових екзаменів (письмових залікових робіт).

1. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

Віталій ДЯЧЕК

серпень 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Статистичний аналіз фінансового сектору»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 051 «Економіка»

освітня програма «Бізнес-аналітика та міжнародна статистика»

спеціалізація

вид дисципліни обов'язкова

факультет економічний

2024/2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

“27” серпня 2024 року, протокол № 11

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

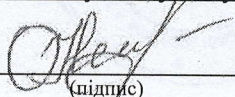
Олексій КОРЕПАНОВ, професор закладу вищої освіти кафедри статистики, обліку та аудиту ХНУ імені В. Н. Каразіна, докт. екон. наук, професор.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від “26” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту

(підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи)
«Бізнес-аналітика та міжнародна статистика»

(назва освітньої програми)

Гарант освітньо-професійної програми

(керівник проектної групи) «Бізнес-аналітика та міжнародна статистика»

(підпис)

Юлія ГЛУШАЧ

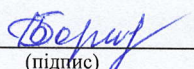
Програму погоджено науково-методичною комісією

економічного факультету

(назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна)

Протокол від “27” серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Дар'я ЗАГОРСЬКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Статистичний аналіз фінансового сектору**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **бакалавра** спеціальності (напряму) 051 «Економіка»
освітня програма «Бізнес-аналітика та міжнародна статистика»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння студентом комплексу теоретичних знань про сучасну методологію, методи, прийоми і систему показників статистичного дослідження фінансового сектора економіки, у тому числі прийнятих у міжнародній статистичній практиці, для проведення прикладного статистичного аналізу з метою кількісного обґрунтування управлінських рішень в галузі фінансів.

1.2. Основними *завданнями* вивчення дисципліни є вивчення методів та формування навичок роботи з даними залежно від мети дослідження фінансового сектора економіки, розвинення концептуального та образного мислення. Завдання дисципліни передбачає здійснення кількісної характеристики процесів і явищ, що відбуваються у фінансовій системі; на основі вивчених статистичних методів здійснення реєстрації, зведення та групування даних та відображення їх у вигляді узагальнюючих показників; аналіз одержаних результатів дослідження розвитку фінансового сектора економіки України, системи страхування, фінансових показників діяльності підприємств тощо.

Після завершення курсу студент має набути такі **загальні та фахові компетентності**:

- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.
- СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
- СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.
- СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.
- СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
- СК16. Здатність застосовувати основні статистичні методи і програмне забезпечення, що використовується для бізнес-аналітики; загальні знання і здатність працювати з відповідним програмним забезпеченням.
- СК18. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, розуміння міжнародних норм, статистичних стандартів, систем та класифікацій.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	

4-й	4-й
Семестр	
7-й	7-й
Лекції	
32 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	6 год. (дист.)
Самостійна робота	
56 год.	108 год.
у тому числі, індивідуальні завдання	
10 год.	10 год.

1.6. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання**:

- ПРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.
- ПРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
- ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
- ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПРН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
- ПРН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
- ПРН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
- ПРН20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.
- ПРН23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
- ПРН28. Розв’язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі економіки, бізнес-аналітики та міжнародної статистики. Оперувати аналітичною інформацією, здійснювати зіставлення параметрів економічних процесів, виявлення змін й аналізу причин їх виникнення, діагностування підприємства і позиціонування його в бізнес-середовищі.

Після завершення курсу студент має здобути **знання**:

- усвідомлювати теоретичні та методичні засади статистичного аналізу фінансів та фінансової системи держави;
- розуміти базові принципи проведення статистичного аналізу фінансового сектору;
- усвідомлювати методологію складання фінансового рахунку у Системі національних рахунків;
- визначати особливості фінансової системи як об’єкта статистичного дослідження;
- розуміти інформаційну базу статистичного вивчення функціонування сфер фінансової системи;

– мати уявлення про відображення фінансової діяльності в національних статистичних класифікаціях шляхом групування закріплених у чинному законодавстві видів фінансових послуг в окремій галузевій класифікації;

уміння:

– вивчати сучасний стан відображення фінансової діяльності у міжнародних та національних статистичних класифікаціях;

– розвивати методологію оцінювання фінансової діяльності в Системі національних рахунків;

– визначати методологічні засади статистики державних фінансів та проблеми їх гармонізації з міжнародними стандартами;

– будувати та систематизувати показники статистики державних фінансів з метою проведення аналізу операцій сектору загального державного управління;

– розробляти показники, що дозволяють оцінити роль державних позабюджетних фондів у регулюванні соціальних та економічних процесів;

– адаптувати методологічні підходи статистичного вивчення стабільності фінансової системи до умов України;

– обґрунтовувати статистичні показники з метою прогнозування настання фінансової нестабільності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА СИСТЕМА МЕТАДАНИХ

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТАТИСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ

1.1. Фінансовий сектор як об'єкт статистичного спостереження

1.2. Предмет, методи та завдання статистичного аналізу фінансового сектору

1.3. Взаємозв'язок статистики фінансів з іншими науками

ТЕМА 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ НА ОСНОВІ СТАТИСТИЧНИХ КЛАСИФІКАЦІЙ

2.1. Методологічні засади статистичного вивчення фінансової діяльності у міжнародних статистичних класифікаціях

2.2. Відображення фінансової діяльності у національних статистичних класифікаціях

2.3. Методологічні засади побудови Номенклатури фінансових послуг

ТЕМА 3. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ

3.1. Система національних рахунків

3.2. Відображення в СНР фінансової діяльності

ТЕМА 4. ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО РАХУНКУ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОГО РАХІВНИЦТВА

4.1. Основні напрями та перспективи удосконалення фінансового рахунку в СНР України

4.2. Статистичний аналіз та оцінювання основних показників фінансового рахунку

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ АНАЛІЗУ

ТЕМА 5. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАТИСТИЧНОГО ВИВЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ

- 5.1. Офіційна статистика щодо аналізу фінансового сектору
- 5.2. Статистика Національного банку України

ТЕМА 6. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ СТАТИСТИКИ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ

- 6.1. Методологічні засади формування статистики державних фінансів
- 6.2. Статистика державних фінансів та її гармонізація з міжнародними стандартами

ТЕМА 7. СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ СТАТИСТИКИ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

- 7.1. Методологічні засади системи показників статистики державних фінансів України
- 7.2. Статистичний аналіз та оцінювання основних показників статистики державних фінансів України

ТЕМА 8. СТАТИСТИКА ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ

- 8.1. Поняття платіжного балансу та розвиток міжнародних розрахунків
- 8.2. Принципи побудови та джерела інформації для платіжного балансу
- 8.3. Основні статистичні показники та напрями статистичного аналізу платіжного балансу

ТЕМА 9. СТАТИСТИКА КРЕДИТУ

- 9.1. Поняття кредиту та завдання його статистичного вивчення
- 9.2. Основні класифікації та система показників статистики кредиту
- 9.3. Статистика коротко- і довгострокового кредитування
- 9.4. Аналіз кредитних процентних ставок і кредитного ризику

ТЕМА 10. УДОСКОНАЛЕННЯ СТАТИСТИЧНОГО ВИВЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

- 10.1. Статистичне оцінювання фінансової стабільності держави
- 10.2. Показники платіжного балансу в оцінюванні фінансової стабільності держави
- 10.3. Розроблення статистичних індикаторів фінансової нестабільності
- 10.4. Прогнозування фінансової нестабільності в Україні за допомогою попереджувальних сигнальних індикаторів

3. Структура навчальної дисципліни*

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	дист.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні основи та система метаданих												
Тема 1. Теоретичні основи статистичного аналізу фінансового сектору	8	2	2	-	-	4	10	0,5	-	-	0,5	9
Тема 2. Методологічні засади вивчення фінансової системи на основі статистичних класифікацій	8	2	2	-	-	4	10	0,5	-	-	0,5	9
Тема 3. Методологічні засади оцінювання фінансової діяльності в СНР	8	2	2	-	-	4	11	0,5	-	-	0,5	10
Тема 4. Дослідження фінансового рахунку в системі національного рахівництва	8	2	2	-	-	4	11	0,5	-	-	0,5	10
Разом за розділом 1	32	8	8	-	-	16	42	2	-	-	2	38
Розділ 2. Практичні засади та сучасні інструменти аналізу												
Тема 5. Інформаційне забезпечення статистичного вивчення фінансового сектору	13	4	4	-	-	5	12	1	-	-	1	10
Тема 6. Методологічні засади побудови статистики Державних фінансів	13	4	4	-	-	5	11	0,5	-	-	0,5	10
Тема 7. Система показників статистики державних фінансів України	13	4	4	-	-	5	11	0,5	-	-	0,5	10
Тема 8. Статистика платіжного балансу	13	4	4	-	-	5	11	0,5	-	-	0,5	10
Тема 9. Статистика кредиту	13	4	4	-	-	5	12	1	-	-	1	10
Тема 10. Удосконалення статистичного вивчення стабільності фінансової системи	13	4	4	-	-	5	11	0,5	-	-	0,5	10
Разом за розділом 2	78	24	24	-	-	30	68	4	-	-	4	60
Індивідуальні завдання	10	-	-	-	-	10	10	-	-	-	-	10
Усього годин	120	32	32	-	-	56	120	6	-	-	6	108

* структура навчальної дисципліни (години на вивчення) може змінюватись у зв'язку із змінами законодавства, ступенем засвоєння матеріалу студентами, коригуванням структури навчального року (графіку навчального процесу) тощо. Можлива зміна послідовності розкриття навчального матеріалу в межах окремого розділу або теми, але так, щоб не порушувалась загальна логіка його викладу.

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	Розділ 1. Теоретичні основи та система метаданих		
1	Тема 1. Теоретичні основи статистичного аналізу фінансового сектору	2	
2	Тема 2. Методологічні засади вивчення фінансової системи на основі статистичних класифікацій	2	
3	Тема 3. Методологічні засади оцінювання фінансової діяльності в СНР	2	
4	Тема 4. Дослідження фінансового рахунку в системі національного рахівництва	2	
	Розділ 2. Практичні засади та сучасні інструменти аналізу		
5	Тема 5. Інформаційне забезпечення статистичного вивчення фінансової системи	4	
6	Тема 6. Методологічні засади побудови статистики Державних фінансів	4	
7	Тема 7. система показників статистики державних фінансів України	4	
8	Тема 8. Статистика платіжного балансу	4	
9	Тема 9. Статистика кредиту	4	
10	Тема 10. Удосконалення статистичного вивчення стабільності фінансової системи	4	
	Разом	32	

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних і контрольних завдань, підготовку до усіх видів контролю.

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи (назва теми)	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Проробка конспекту лекції, вивчення рекомендованої літератури по темах, які викладаються на лекціях	10	20
2	Підготовка до практичних занять	10	20
3	Підготовка індивідуальної розрахункової роботи	10	10
4	Підготовка до поточного контролю	10	28
5	Підготовка до підсумкового контролю (заліку)	16	30
	Разом	56	108

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне (розрахункове) завдання (ІНДЗ) є обов'язковою частиною самостійної роботи студента.

Розрахункове завдання виконується згідно з «Методичними вказівками до виконання індивідуального розрахункового завдання з навчальної дисципліни».

Написання ІНДЗ має сприяти глибшому засвоєнню студентами дисципліни, спонукає ґрунтовно вивчати спеціальні інтернет-ресурси.

Написання ІНДЗ має сприяти глибшому засвоєнню студентами дисципліни та передбачає збір, узагальнення та аналіз статистичних даних за обраним напрямом дослідження.

ІНДЗ оцінюються за критеріями:

- самостійності виконання;
- логічності та послідовності викладення матеріалу;
- деталізації плану;
- якості оформлення, презентації та захисту індивідуального розрахункового завдання.

7. Методи навчання

Основними відмінностями активних та інтерактивних методів навчання від традиційних вважаються не лише методика і техніка викладання, але і висока ефективність навчального процесу, яка проявляється через:

- високу мотивацію студентів;
- закріплення теоретичних знань на практиці;
- підвищення самосвідомості студентів;
- вироблення здатності ухвалювати самостійні рішення;
- вироблення здатності приймати колективні рішення;
- вироблення здатності до соціальної інтеграції;
- придбання навичок вирішення конфліктів;
- розвиток здатності до компромісів.

При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій як кейс-метод, проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами і увага студентів має бути сконцентрована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор ставить питання, які спонукають студента шукати вирішення проблемної ситуації. Така ситуація змушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені питання, а висвітлювати матеріал таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використати при вирішенні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доведень та узагальнень.

На початку проведення міні-лекції за обраними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносять питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладають їх стисло. Лекційне заняття, проведене у такий спосіб, пробуджує у студента активність та увагу до сприйняття матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він отримав під час лекції.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання навчальної дисципліни представлено в табл.

Використання навчальних технологій для активізації процесу навчання

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
Розділ 1. Теоретичні основи та система метаданих	
Тема 1. Теоретичні основи статистичного аналізу фінансового сектору	Міні-лекція, дискусія
Тема 2. Методологічні засади вивчення фінансової системи на основі статистичних класифікацій	Лекція, дискусія
Тема 3. Методологічні засади оцінювання фінансової діяльності в СНР	Проблемна лекція з питання: практичні засоби оцінювання якості графічного дизайну
Тема 4. Дослідження фінансового рахунку в системі національного рахівництва	Лекція
Розділ 2. Практичні засади та сучасні інструменти аналізу	
Тема 5. Інформаційне забезпечення статистичного вивчення фінансової системи	Кейс-метод – Методи візуалізації даних: таблиці й діаграми засобами MS Excel
Тема 6. Методологічні засади побудови статистики Державних фінансів	Лекція
Тема 7. система показників статистики державних фінансів України	Лекція. Кейс-метод – Особливості візуалізації діаграм Ганта для планування проекту
Тема 8. Статистика платіжного балансу	Лекція. Кейс-метод – Особливості візуалізації географічних даних в Excel
Тема 9. Статистика кредиту	Лекція. Кейс-метод – Особливості використ сучасних інструментів візуалізації: Google BigQuery, Tableau, Power BI
Тема 10. Удосконалення статистичного вивчення стабільності фінансової системи	Лекція, дискусія щодо особливостей різних видів презентацій

8. Методи контролю

Оцінювання знань, вмінь та навичок студентів включає ті види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, самостійну роботу та виконання індивідуальної роботи (ІРГЗ).

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- поточне оцінювання роботи і знань студентів під час практичних занять (усне опитування, вирішення практичних завдань та/або тестування за темами курсу);
- написання і захист індивідуальної роботи (ІРГЗ);
- підсумковий контроль - складання екзамену.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- оволодіння методами економіко-статистичної обробки даних і представлення результатів з використанням комп'ютерних технологій;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Поточний контроль знань проводиться у вигляді опитування на практичних заняттях, вирішення практичних завдань та/або тестування за темами курсу. Передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації.

Підсумковий контроль за курсом - у формі екзамену.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати **не менше 10 балів** з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Екзамен здійснюють за екзаменаційними білетами, які містять чотири завдання (два теоретичних питання, одне практичне завдання - задача і тести). Вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною.

9. Схема нарахування балів та критерії оцінювання навчальних досягнень

Структура засобів контролю та розподіл балів із дисципліни наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Узагальнена схема нарахування балів (денна форма)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання															Екзана ційна робота	Разом
Поточне оцінювання										Поточний контроль знань (тестування)	Індиві- дуальне завдання	Всього				
Розділ 1					Розділ 2											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10							
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	30	60	40	100		

T1, T2 ... – теми розділів.

Узагальнена схема нарахування балів (заочна форма)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Поточний контроль знань (тестування)	Індивідуальне завдання	Всього	Екзаме наційна робота	Разом
Поточне оцінювання														
Розділ 1					Розділ 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10					
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	30	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Критерії оцінювання (засоби діагностики)

Критерії оцінювання результативності роботи студентів при виконанні самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:

- Елементарна;
- Фрагментарна;
- Повна;
- Неповна.

2. Рівень самостійності студента

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. Повнота відповіді або виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- повна;
- неповна.

2. Рівень сформованості логічних умінь:

- елементарні дії;

- операція, правило, алгоритм;
- правила визначення понять;
- формулювання законів і закономірностей;
- структурування суджень, доводів, описів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за виконання індивідуальної розрахунково-графічної роботи

Індивідуальна розрахунково-графічна робота студента складається з двох частин: перша – опрацювання теоретичного питання, друга – виконання практичного завдання. Максимальна оцінка за виконання завдань індивідуальної розрахункової роботи – 30 балів.

Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

- 1) теоретичне питання:
 - повнота й ґрунтовність викладу;
 - аргументованість тверджень;
 - суб'єктне усвідомлення змісту;
 - термінологічна коректність;
- 2) практичне завдання:
 - технологічна грамотність;
 - методична грамотність;
 - обґрунтованість висновків;
 - правильність оформлення.

Шкала оцінювання індивідуальної розрахункової роботи

Кількість балів	Теоретичне питання	Практичне завдання
24-30	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продemonстровано термінологічну грамотність	Продemonстровано методичну й технологічну грамотність. Методичні рішення обґрунтовано. Оформлення відповідає вимогам.
17-23	Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктне його усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.	Наявність незначних методичних і технологічних помилок, а також помилок в оформленні роботи. Методичні рішення обґрунтовано.
9-16	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Наявність значної кількості методичних і технологічних помилок, а також в оформленні роботи.
0-8	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Методична й технологічна неграмотність. Неправильне оформлення роботи.

Критерії оцінювання на екзамені

Оцінювання знань студента проводиться за чотирирівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). За екзамен студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки «відмінно» (35-40 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язно й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення задачі та тестів.

2. Для одержання оцінки «добре» (25-34 бала) студент повинен:

- укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
- викласти теоретичний матеріал зв'язно й обґрунтовано;
- навести вірне рішення задачі;
- можливі помилки у відповідях на тести.

3. Для отримання оцінки «задовільно» (15-24 бала) студент повинен:

- викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
- можливі помилки при розв'язанні задачі та в тестах.

4. Оцінку «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередніх пунктах.

Кожне завдання екзамену оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює сумі оцінок за усі завдання.

Шкала оцінювання екзаменаційної роботи:

- за кожен правильну відповідь на теоретичні питання завдань 1, 2 студент одержує по 5 балів;
- за правильно виконане завдання 3 (розрахункове завдання) – 10 балів;
- за правильно виконане завдання 4 (тести) студент одержує 20 балів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка є сумою оцінок за усі види контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру, індивідуальне завдання та оцінка за результатами підсумкового екзамену).

Зведена шкала оцінювання роботи студентів з дисципліни

Види робіт	Максимум балів
Поточне оцінювання	10
Поточний контроль знань (тестування)	20
Індивідуальна робота	30
РАЗОМ	60
Екзамен	40
ВСЬОГО	100

У відповідності до набраних студентом балів оцінка знання матеріалу проводиться за чотирирівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно
70–89	добре
50–69	задовільно
1–49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Економічна статистика : навчальний посібник / О. О. Нестеренко, О. С. Корепанов, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. О. О. Нестеренко, В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. 2-ге вид., перероб. та доповн. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. 449 с.
2. Кремень В. М., Кремень О. І. Фінансова статистика : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2014. С. 125–167; 168–205.
3. Financial sector analysis. 2024. European Commission. URL : https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/european-system-financial-supervision/financial-sector-analysis_en
4. Financial Services Industry Overview in 2023: Trends, Statistics & Analysis. URL : <https://www.emarketer.com/insights/financial-services-industry/>
5. Franke J., Härdle W. K. I, Hafner Ch. M. Statistics of Financial Markets: An Introduction [5th ed.]. Springer International Publishing, 2019. 585 p.
6. System of National Accounts, 2008 (2008 SNA) / European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, 2009. URL : <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf> .

Допоміжна література

1. Корепанов О.С., Лазебник Ю.О. Кіберінфраструктура та аналіз великих даних у статистичних дослідженнях. *Сучасна статистика: проблеми та перспективи розвитку*: матеріали XX Міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди Дня працівників статистики (Київ, 5 грудня 2022). Київ, Національна академія статистики, обліку та аудиту. 2022. С. 124-127. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/7199/1/%d0%9a%d0%be%d0%bd%d1%84%d0%b5%d1%80%d0%b5%d0%bd%d1%86%d1%96%d1%8f%20%d1%81%d1%82%d0%b0%d1%82-V2-31-01-23-124-127.pdf>.
2. Статистика: навч.-метод. посібн. / Т. Г. Чала, О. С. Корепанов, Ю. О. Лазебник та ін. / ХНУ ім. В. Н. Каразіна, Х.: Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2014. 154 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Загальноакадемічний портал наукової періодики. Національна академія наук України / Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/NTI/search.html>.
2. Статистика фінансового сектору. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial>.
3. Статистична інформація / Державна служба статистики України. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Financial Sector / Data. URL: <https://data.worldbank.org/topic/7>.
5. Financial Soundness Indicators (FSIs). IMF Data: Access to Macroeconomic & Financial Data. International Monetary Fund. URL: <https://data.imf.org/?sk=51b096fa-2cd2-40c2-8d09-0699cc1764da>
6. Financial soundness indicators compilation guide. Washington, DC : International Monetary Fund, 2019. URL: [file:///C:/Users/Administrator/Downloads/FSI%20Compilation%20Guide%202019%20\(English\).pdf](file:///C:/Users/Administrator/Downloads/FSI%20Compilation%20Guide%202019%20(English).pdf)
7. International Financial Statistics (IFS). IMF Data: Access to Macroeconomic & Financial Data. International Monetary Fund. URL: <https://data.imf.org/?sk=4c514d48-b6ba-49ed-8ab9-52b0c1a0179b>
8. Monetary and financial statistics manual and compilation guide. International Monetary Fund. Washington, DC : International Monetary Fund, 2017. URL: <file:///C:/Users/Administrator/Downloads/mfsmcg-final.pdf>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання, або повністю дистанційно в синхронному режимі.

У разі проведення екзамену/заліку в дистанційній формі використовується LMS платформа Moodle з автентифікацією здобувача у режимі відеоконференції з Zoom. Реєстрація (допуск до складання) учасників освітнього процесу, а також обмін контрольними (підсумковими) завданнями та відповідями на них здійснюється винятково з корпоративної електронної пошти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (домен – karazin.ua) із забезпеченням академічної доброчесності. При проведенні екзамену/заліку в дистанційній формі використовуються технічні і програмні засоби, які дозволяють забезпечити аудіо- і відео- фіксацію.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ, ЛАБОРАТОРНИХ, ПРАКТИЧНИХ, САМОСТІЙНИХ РОБІТ ТОЩО

ПЛАНІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання для самостійної роботи

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТАТИСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ

1.1. На підставі ознайомлення зі статистичними базами даних про фінансову діяльність в Україні та Євросоюзі (Державної служби статистики України та Євростату) здійсніть порівняльну оцінку переліку основних груп показників статистики фінансів в Україні та країнах-членах ЄС. Результати подайте у формі таблиць і висновків до них.

1.2. Підготуйте дайджест з коментарями фахівців у галузі статистики про якість статистичної інформації щодо розвитку фінансової діяльності в Україні та області на підставі ознайомлення з джерелами наукової та навчальної інформації. Складіть перелік зауважень до якості та повноти такої інформації.

1.3. Підготуйте дайджест про організацію та методологію статистики фінансів на підставі ознайомлення з джерелами наукової та навчальної інформації. Складіть перелік найбільш актуальних проблем розвитку цієї галузі статистики.

1.4. За даними сайту Державної служби статистики України зробити візуалізацію процесів фінансової діяльності, що відбуваються в країні останні п'ять років. Результати візуалізації відобразити за допомогою графічного методу.

ТЕМА 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ НА ОСНОВІ СТАТИСТИЧНИХ КЛАСИФІКАЦІЙ

2.1. Методологічні засади статистичного вивчення фінансової діяльності у міжнародних статистичних класифікаціях

2.2. Відображення фінансової діяльності у національних статистичних класифікаціях

2.3. Методологічні засади побудови Номенклатури фінансових послуг

ТЕМА 3. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ

2.1. Маємо наступні наявні умовні дані за рік по економіці країни (в поточних цінах, млн. грн.):

Випуск в основних цінах	
у сфері виробництва товарів	125432
у сфері виробництва послуг	73558
Проміжне споживання	
у сфері виробництва товарів	83293

у сфері виробництва послуг	35397
Чисті податки на продукти і на імпорт	13417.
Визначити ВВП в основних і ринкових цінах Зробити висновки.	

2.2. Маємо наступні наявні умовні дані про виробництво ВДВ за рік (в поточних основних цінах, млн. грн.):

З надання послуг	1358
З виробництва товарів	1318
Чисті податки на продукти і на імпорт	258
Індекс-дефлятор ВВП (до попереднього року)	1,8
Визначити ВВП в зіставних цінах. Зробити висновки.	

2.3. Маємо умовні дані за рік по країні (в поточних цінах), млн. грн.:

1. Валовий прибуток економіки і валові змішані доходи	8100,4
2. Оплата праці найманих працівників	7785,8
3. Податки на виробництво і імпорт	2699,4
4. Субсидії на виробництво і на імпорт (-)	655,6
5. Випуск в основних цінах	30859,4
6. Податки на продукти і імпорт	2160,4
7. Субсидії на продукти і імпорт (-)	653,4
8. Проміжне споживання	14436,4
9. Витрати на кінцеве споживання, у тому числі:	
домашніх господарств	8389,7
державних установ	3361,6
некомерційних організацій, обслуговуючих домашні господарства	371,8
10. Валове накопичення, у тому числі.	
валове накопичення основного капіталу	3623,4
зміна запасів матеріальних оборотних засобів	587,4
11. Чистий експорт товарів і послуг	1596,1
12. Індекс-дефлятор ВВП (до попереднього року)	1,6

Визначити та зробити висновки:

ВВП в ринкових цінах трьома методами (виробничим, розподільним, методом кінцевого використання);

ВВП в постійних цінах.

ТЕМА 4. ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО РАХУНКУ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОГО РАХІВНИЦТВА

1. Підготуйте дайджест про організацію та методологію побудови платіжного балансу України на підставі ознайомлення з джерелами наукової та навчальної інформації. Складіть перелік найбільш актуальних проблем розвитку цієї галузі статистики.

2. За даними сайтів Державної служби статистики, Міністерства фінансів та Національного банку України зробити візуалізацію процесів, що

відбуваються на Рахунку поточних операцій платіжного балансу України за останні 24 місяці. Результати візуалізації відобразити за допомогою графічного методу. Зробити висновки.

3. За даними сайтів Державної служби статистики, Міністерства фінансів та Національного банку України зробити візуалізацію процесів, що відбуваються на Рахунку операцій з капіталом та фінансових операцій платіжного балансу України за останні 24 місяці. Результати візуалізації відобразити за допомогою графічного методу. Зробити висновки.

4. За даними сайтів Державної служби статистики, Міністерства фінансів та Національного банку України проаналізувати дані зведеного платіжного балансу України за останні 24 місяці. Результати візуалізації відобразити за допомогою графічного методу. Зробити висновки.

5. За даними сайтів Державної служби статистики, Міністерства фінансів та Національного банку України проаналізувати темпи зростання експорту-імпорту товарів, експорту-імпорту товарів та послуг за даними зведеного платіжного балансу України за останні 24 місяці. Результати візуалізації відобразити за допомогою графічного методу. Зробити висновки.

ТЕМА 5. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАТИСТИЧНОГО ВИВЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ

5.1. Офіційна статистика щодо аналізу фінансового сектору

5.2. Статистика Національного банку України

ТЕМА 6. МЕТОЛОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ СТАТИСТИКИ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ

4.1. За даними сайту Державної служби статистики України (Доходи Державного бюджету України за останні 5 років):

- провести дослідження, використовуючи характеристики динамічних рядів;
- визначити загальну суму затверджених доходів та структуру надходжень;
- проаналізувати структурні зрушення.

Результати представте із використанням табличного методу. Зробити висновки.

4.2. За даними сайту Державної служби статистики України (Видатки Державного бюджету України за останні 5 років):

- ... проаналізувати структуру видатків та структурні зрушення;
- ...використовуючи дані завдання 4.1, розрухувати дефіцит бюджету для кожного року і дати оцінку динаміці цього показника.

Результати представте із використанням табличного методу. Зробити висновки.

4.3. Використовуючи дані завдання 4.1:

- визначити основну тенденцію динамічного ряду надходжень до бюджету України шляхом аналітичного вирівнювання за рівнянням прямої лінії;
- екстрапольуйте величину доходів на 3 роки.

Результати представте із використанням табличного та графічного методів. Зробити висновки.

4.4. Витрати на освіту в середніх спеціальних навчальних закладах у регіоні збільшились на 17,6 % і в поточному році становили 11,6 млн. грн. При цьому питомі витрати на одного учня збільшились на 5 %. Визначити зміни загального обсягу витрат за рахунок зміни чисельності учнів і питомих витрат. Зробити висновки.

4.5. За даними сайту Державної служби статистики України (Державний борг України за останні 5 років):

- проаналізувати динаміку державного боргу України;
 - оцінити зміни у його структурі у розрізі державного та гарантованого боргу;
 - визначити величину зовнішнього та внутрішнього боргу України
- Результати представте із використанням табличного методу. Зробити висновки.

ТЕМА 7. СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ СТАТИСТИКИ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

7.1. Методологічні засади системи показників статистики державних фінансів України

7.2. Статистичний аналіз та оцінювання основних показників статистики державних фінансів України

ТЕМА 8. СТАТИСТИКА ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ

1. Підготуйте дайджест про організацію та методологію побудови платіжного балансу України на підставі ознайомлення з джерелами наукової та навчальної інформації. Складіть перелік найбільш актуальних проблем розвитку цієї галузі статистики.

2. За даними сайтів Державної служби статистики, Міністерства фінансів та Національного банку України зробити візуалізацію процесів, що відбуваються на Рахунку поточних операцій платіжного балансу України за останні 24 місяці. Результати візуалізації відобразити за допомогою графічного методу. Зробити висновки.

3. За даними сайтів Державної служби статистики, Міністерства фінансів та Національного банку України зробити візуалізацію процесів, що відбуваються на Рахунку операцій з капіталом та фінансових операцій платіжного балансу України за останні 24 місяці. Результати візуалізації відобразити за допомогою графічного методу. Зробити висновки.

4. За даними сайтів Державної служби статистики, Міністерства фінансів та Національного банку України проаналізувати дані зведеного платіжного балансу України за останні 24 місяці. Результати візуалізації відобразити за допомогою графічного методу. Зробити висновки.

5. За даними сайтів Державної служби статистики, Міністерства фінансів та Національного банку України проаналізувати темпи зростання

експорту-імпорту товарів, експорту-імпорту товарів та послуг за даними зведеного платіжного балансу України за останні 24 місяці. Результати візуалізації відобразити за допомогою графічного методу. Зробити висновки.

ТЕМА 9. СТАТИСТИКА КРЕДИТУ

5.1. Маємо наступні дані про залишки заборгованості з кредиту і оборотах з погашення, тис. грн.:

Підприємство	Залишок заборгованості з кредиту							Оборот з погашення	
	01.01	01.02	01.03	01.04	01.05	01.06	01.07	1 квартал	2 квартал
1	1050	910	980	840	945	770	1015	6370	6020
2	2450	2240	2170	2310	2450	2590	2730	7000	7840

Визначити для кожного підприємства і для двох підприємств разом:

- середні залишки заборгованості за кредитом за 1 і 2 квартали;
- швидкість обороту позичок для кварталів і за півріччя;
- індекси оборотів з погашення, залишків заборгованості, швидкості обороту позичок;
- покажіть взаємозв'язок обчислених індексів. Зробити висновки.

5.2. Маємо наступні дані про отримані фірмою кредити:

Номер кредиту	Розмір кредиту, тис. грн..	Термін кредиту, міс.	Річна процентна ставка, %
1	84	3	15
2	70	9	20
3	140	6	25

Визначити середню процентну ставку і суму кредиту. Зробити висновки.

Маємо наступні дані про кредитування підприємств одного з секторів економіки за два роки (млн. грн.):

Показники	Рік	
	базовий	звітний
Видано кредиті	44,216	57,255
Погашено позик за рік	65,017	103,777
Залишок позик на кінець року	196,328	277,324

Визначити за кожний рік:

- залишки позик на початок року;
- середні залишки позик за кожний рік;
- число оборотів, тривалість одного обороту позики у місяцях. Зробити висновки.

5.3. Маємо наступні дані про кредити банку за рівнем ризику в минулому році:

Показники	Обсяг заборгованості по кредитах, млн. грн.						Середній рівень ризику
	Разом	у тому числі за ступенем ризику					
		стандартні	під контролем	субстандартні	сумнівні	безнадійні	
Коефіцієнт ризику, %	-	2	5	20	50	100	
K_p	4,117	2,315	0,460	0,205	0,167	0,97	
$K_{p_{кл}}$		44	26	57	59	87	

Визначити обсяг класифікованих кредитів і середній рівень ризику. Зробити висновки.

5.4. Маємо наступні дані про обсяг наданих кредитів банку за два роки (млн. грн.):

Номер банку	Базовий рік		Звітний рік	
	обсяг наданих кредитів	обсяг класифікованих кредитів	обсяг наданих кредитів	обсяг класифікованих кредитів
1	2415	260	3211	260
2	2774	210	3805	315
3	3510	190	4333	427
4	4003	560	5000	603
5	1927	105	3100	240

Визначити:

- рівень ризику за наданими кредитами в базовому та звітному році;
 - загальні індекси середнього рівня ризику;
 - абсолютну зміну середнього рівня ризику за рахунок загального обсягу кредитів і класифікованих кредитів;
- відхилення обсягу класифікованих кредитів за рахунок загального обсягу кредитів і середнього рівня ризику. Зробити висновки.

ТЕМА 10. УДОСКОНАЛЕННЯ СТАТИСТИЧНОГО ВИВЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

10.1. Статистичне оцінювання фінансової стабільності держави

10.2. Показники платіжного балансу в оцінюванні фінансової стабільності держави

10.3. Розроблення статистичних індикаторів фінансової нестабільності

10.4. Прогнозування фінансової нестабільності в Україні за допомогою попереджувальних сигнальних індикаторів

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Розрахункова контрольна робота є обов'язковою частиною самостійної роботи студента. Написання розрахункового завдання передбачає збір, узагальнення та аналіз статистичних даних за обраним напрямом дослідження.

Студенти обирають проблемну ситуацію із запропонованих у переліку або за власним бажанням, збирають необхідні дані, здійснюють аналіз даних із використання методів ті інструментів, що були розглянуті продовж лекційних занять та роблять відповідні висновки.

Розрахункова контрольна робота оцінюється за критеріями:

- самостійності виконання;
- логічності та послідовності викладення матеріалу;
- деталізації плану;
- повноти та глибини розкриття теми, проблемної ситуації, аналітичної частини;
- наявності ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми і т. д.);
- кількості використаних джерел;
- використання статистичної інформації, додаткових літературних джерел та ресурсів мережі Internet;
- відображення практичного досвіду;
- обґрунтованості висновків;
- якості оформлення, презентації та захисту розрахункового завдання.

Контрольна робота студента складається з двох частин: перша – опрацювання теоретичного питання, друга – виконання практичного завдання. Максимальна оцінка за виконання завдань контрольної роботи – 30 балів.

Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

- 1) теоретичне питання:
 - повнота й ґрунтовність викладу;
 - аргументованість тверджень;
 - суб'єктне усвідомлення змісту;
 - термінологічна коректність;
- 2) практичне завдання:
 - технологічна грамотність;
 - методична грамотність;
 - обґрунтованість висновків;
 - правильність оформлення.

Шкала оцінювання контрольної роботи

Кількість балів	Теоретичне питання	Практичне завдання
21-30	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продemonстровано термінологічну грамотність	Продemonстровано методичну й технологічну грамотність. Методичні рішення обґрунтовано. Оформлення відповідає вимогам.
11-20	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.	Наявність незначних методичних і технологічних помилок, а також помилок в оформленні роботи. Методичні рішення обґрунтовані частково.
0-10	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Методична й технологічна неграмотність. Неправильне оформлення роботи.

3. ПРИКЛАДИ ЗАВДАНЬ СЕМЕСТРОВИХ ЕКЗАМЕНІВ (ПИСЬМОВИХ ЗАЛІКОВИХ РОБІТ)

Контрольні питання на екзамен

- 1...Фінансовий сектор як об'єкт статистичного спостереження
- 2...Предмет, методи та завдання статистичного аналізу фінансового сектору
- 3...Взаємозв'язок статистики фінансів з іншими науками
- 4...Методологічні засади статистичного вивчення фінансової діяльності у міжнародних статистичних класифікаціях
- 5...Відображення фінансової діяльності у національних статистичних класифікаціях
- 6...Методологічні засади побудови Номенклатури фінансових послуг
- 7...Система національних рахунків
- 8...Відображення в СНР фінансової діяльності
- 9...Основні напрями та перспективи удосконалення фінансового рахунку в СНР України
10. Статистичний аналіз та оцінювання основних показників фінансового рахунку
11. Офіційна статистика щодо аналізу фінансового сектору
12. Статистика Національного банку України
13. Методологічні засади формування статистики державних фінансів
14. Статистика державних фінансів та її гармонізація з міжнародними стандартами
15. Методологічні засади системи показників статистики державних фінансів України
16. Статистичний аналіз та оцінювання основних показників статистики державних фінансів України
17. Поняття платіжного балансу та розвиток міжнародних розрахунків
18. Принципи побудови та джерела інформації для платіжного балансу
19. Основні статистичні показники та напрями статистичного аналізу платіжного балансу
20. Поняття кредиту та завдання його статистичного вивчення
21. Основні класифікації та система показників статистики кредиту
22. Статистика коротко- і довгострокового кредитування
23. Аналіз кредитних процентних ставок і кредитного ризику
24. Статистичне оцінювання фінансової стабільності держави
25. Показники платіжного балансу в оцінюванні фінансової стабільності держави
26. Розроблення статистичних індикаторів фінансової нестабільності
27. Прогнозування фінансової нестабільності в Україні за допомогою попереджувальних сигнальних індикаторів

Підсумковий контроль за курсом - у формі екзамену.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати **не менше 10 балів** з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Екзамен проводиться у відповідності до екзаменаційних білетів, які містять чотири завдання (два теоретичних питання, одне практичне завдання - задача і тести) (рис. 1). Вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною.

Харківський національний університет імені В. Н.Каразіна	
Факультет	<u>економічний</u>
Спеціальність	<u>051 «Економіка»</u>
Освітня програма	<u>«Бізнес-аналітика та міжнародна статистика»</u>
Семестр	<u>7</u>
Форма навчання	<u>денна / заочна</u>
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): <u>бакалавр</u>	
Навчальна дисципліна: «Статистичний аналіз фінансового сектору»	
ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № <u>1*</u>	
1. Теоретичне питання 1.	
2. Теоретичне питання 2.	
3. Задача	
4. Тести з автоматичним оцінюванням	
Затверджено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту	
Протокол № _____ від „_____” _____ 20____ року	
Завідувач кафедри	_____ Оксана НЕСТЕРЕНКО (підпис) (прізвище та ініціали)
Екзаменатор	_____ Олексій КОРЕПАНОВ (підпис) (прізвище та ініціали)

* За завдання 1, 2 – по 5 балів, за завдання 3 – 10 балів, за завдання 4 – 20 балів. Всього – **40 балів**.

Рис. 1. Зразок екзаменаційного білету.

Критерії оцінювання на екзамені

Оцінювання знань студента проводиться за чотирирівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). За екзамен студент може отримати максимум 40 балів:

- Для отримання оцінки «відмінно» (35-40 балів) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язно й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення задачі та тестів.
- Для одержання оцінки «добре» (25-34 бала) студент повинен:
 - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
 - викласти теоретичний матеріал зв'язно й обґрунтовано;
 - навести вірне рішення задачі;
 - можливі помилки у відповідях на тести.
- Для отримання оцінки «задовільно» (15-24 бала) студент повинен:
 - викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
 - можливі помилки при розв'язанні задачі та в тестах.
- Оцінку «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть

бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередніх пунктах.

Кожне завдання заліку оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює сумі оцінок за всі завдання (види контролю).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки поточного та проміжного контролю за роботу протягом семестру, індивідуального завдання та оцінка за результатами підсумкового контролю).

У відповідності до набраних студентом балів оцінка знання матеріалу проводиться за чотирирівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно
80-89	добре
70-79	
60-69	
50-59	задовільно
1-49	незадовільно